

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Egész évre 12 kor., fél évre 6 korona
negyed évre 3 kor.

POLITIKAI NAPILAP

MEGJELENIK NAPONKINT REGGEL, KIVÉVE HÉTFON.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

KLADEK és HAMBURGER könyvnyomdája
Batthyány-utca 5. sz.

A városi vagyonkezelés.

III.

Pleszkovich Lukács dr. öt napig studiroz, a hatodik napon kiadja studirozásának rosszul megemésztett anyagát, ráírva a nevet: Dr. Pleszkovich Lukács. Egyet tehetne meg. Ne írná a neve elé a dr. címet, mert ezzel a kolozsvári egyetemnek nagyon rossz hirnevet szerez.

Hanem a név a fő, mert ő „franciásan” dolgozik, nem törődve lesz-e eredmény vagy sem.

Vasárnap megint cikke jelent, meg ad notam: „oh du lieber Augustin.”

Cikkének lényege a következő:

Mamusich Lázár a város törzsvagyonát az 1886. XXII. törvénycikk 110. §. értelmében nem csonkította meg, hanem csak kölcsön vett belőle, mert kivételes esetekben ezt megtehetette a §. értelmében közgyűlési hozzájárulással.

Mamusich Lázár azonban ezen hozzájárulást nem szerezte meg. Ez a punctum saliens.

Azt mondja azután, hogy csak ideiglenesen használta föl a kölcsönvett alapok pénzét. Így azután nem kellett 6 százalékos kölcsönt kötnie.

Ezt jóváhagyás nélkül tennie nem szabad. De micsoda kölcsönfelvétel az, ha fedezetet nem tudott biztosítani? Mutassa meg a dr. ur, gondoskodott-e egyetlen fillér fedezetről a mult aera. Ez is kölcsön, ez is ideiglenes felhasználás? Mit mondanak ahhoz a kereskedőhöz, aki nyakrafőre veszi föl a kölcsönöket, de a visszatérítéshez fedezete nincs? Mi doktor urra bizzuk a feleletet.

A kamatokra vonatkozólag pedig a fenti néhány sor kiegészítéseként hozzá tehetjük, hogy azokért a kamatveszteségekért, melyek a várost a törvény értelmében jogtalanul elköltött alapokból hiányzó összeg után érték valaki anyagilag is felelős lehetne ám! Nem is igensokat kellene studirozni.

Azt is mondja, hogy már hogyan is lett volna megcsonkítva, vagy elidegenítve közélokra az alapok pénze, hiszen az elidegenítés tulajdonjog átruházás. Már pedig a városi alapokból jogtalanul elköltött pénz

tulajdonjogát a város senkire sem ruházta át. Maga kis Hombár, kis Verbőczy konkurrens.

Ki a manónak kellene annak a pénznek a tulajdonjoga, amely már nincs meg, de fedezet sincs rá, ha kölcsön alakjában, ha más alakban költötték is el azt a pénzt.

Azt is mondja a doktor ur, hogy megmaradt az alapok állaga, mert hiszen a főkönyvekben ki lett tüntetve, hogy az alapok pénze el lett költve. A főkönyvek pedig mindegy, „hogy mi van benne irva.” Reb Menachem Ciceszbeiszter erre így felel: legyen neked az a pénz, amelyről a főkönyvbe hitelesen be van irva, hogy elköltetett, mert a főkönyvnek ez mindegy. És ennek a pénznek a kamataiból élj te meg, ha nem akarsz a bankba kölcsönt fölvenni.

Lássa doktor ur, Reb Menachem fölmentett minket attól, hogy azokra a 2%, 4%, 6%, 8% és több százalékokra, melyekkel ön vagyonkezelési cikkeit illusztrálja, reflektáljunk.

Az ön vagyonkezelési teoriája mellett elfogyott ugyan a pénz, de a főkönyvben megvolt. És mert a főkönyv folyton csak azt mutatta, hogy az alapok fogynak, nem kellett domesztikát emelni, ez tehát dicső dolog. Mert addig semmi esetre sem kellett volna domesztikát emelni, míg a város a vagyontalanság örvényébe nem bukott volna.

Hát polgártársak, mi tudjuk, hogy ebből ti nem kértek, hanem igenis kértek azokból, aki az alapokkal a kasszát ismét megtöltötte.

És idéz a doktor még valamit. Az 1886. évi XXII. törvénycikk 121. §-át, mely azt rendeli el, hogy városi pénzek úgy hasznositandók, mint az árvapénzek. Meg, hogy ez a hasznosítás a városi tanácsra van bízva.

Doktor ur! Doktor ur! Mi is tudtuk ám ezt a paragrafust, csak hogy mi meg is értettük és jól is fogjuk alkalmazni.

Hát kedves doktor ur, a város igenis adhat biztosíték mellett kölcsönt az alapokból. De mit szólna doktor ur ahhoz az árvaszékhez, amely az árvák pénzét a tisztviselők fizetésének a fedezésére használná,

doktor ur vagyonkezelési teoriája szerint önkényüleg magának venné kölcsön?

Doktor ur, Csillag Károly dr., igazán jó szépirodalmi lapjában ismét megkezdte a Verbőczy rovatot. Ne csináljon neki konkurenciát, a B. H.-ban, inkább álljon be rovatvezetőnek Csillaghoz.

Azt is mondja, hogy az általa idézett paragrafusok szerint nincs köze ahhoz se közgyűlésnek se minisztériumnak, hogy a tanács hogyan kezeli az alapok pénzét. Hát persze hogy lényegében nincs, hanem ahhoz van ám köze, hogy hogyan költi el, A gyümölcsötetés és az elköltés, fehér és fekete.

Doktor ur nem akarja megérteni, hogy bir elidegeníteni valaki valamit önmagától. Igaz, hogy hihetetlen is, de mert ez az ön erőssége mi megmagyarázzuk ezt önnek.

Önnek például az összes jószágállománya egy birka. Egyéb enni valója is van. Hanem ön azért megveszi a birkát, hiszen így is az öné lesz a birka.

Doktor ur, ön kényszerített erre a hasonlatra.

Higye meg doktor ur, hogy az ön vagyonkezelési teoriája biztosítotték, hogy az ön, de más kedvéért sem hagyják el Biró Károlyt, hanem épen önök ellenére kell és fogja őt támogatni Szabadka el nem ámittható polgársága.

Jelölések az V. és VI. körben.

A hatóságot támogató pártvezetőség felkérésére dr. Biró Károly polgármester tegnap délután az V. és VII. kör választók előtt számolt be eddigi működéséről és ismertette azon programot, amelyet a város polgárságának javára a jövőben óhajt megvalósítani.

Három órakor értek a polgármester és nagyszámu kísérei az V. kör Baeslia-féle házhoz, ahol a választópolgárok sokasága kitünő lelkesedéssel üdvözölte az új aera megteremtőit. Janiga János dr. ismertette az egybegyűttekkel odajövetelük célját és felkérte a polgármestert programja elmondására. Dr. Biró Károly gyakori éljenzésekkel megzakítva adta elő tevékenységének

eredményeit és ama nagyfontosságú terveket, amelyeket a jövőben megvalósítani óhajt. Utána dr. Lipoencsics Lázár bunyevác nyelven tolmácsolta a polgármester beszédét. A hirtelen támadt nagy esőben is tömören együtt maradt a választópolgárok sokasága és lelkesen éljenzte a polgármestert és a távozó pártvezetőséget.

A VII. körben a Kákonyi-féle ház udvarán felállított nagy sátorban gyűltek össze a választópolgárok és itt is általános lelkesedéssel üdvözölték az érkező vezérferfiakat.

Itt is Janiga János kérte fel a polgármestert beszéde elmondására, mire dr. Biró Károly általános figyelem mellett, amit csak a helyeslés és lelkesedés megnyilvánulása szakított félbe, beszámolt itt is mindenről, amit eddig tett és kérte a választókat, hogy a megvalósításra váró terveit kivételben támogassák. Kalaplengetve, zajos éljenzéssel köszönték meg a választók dr. Biró Károly programbeszédét, mire ismét Janiga János dr. állt föl szólásra és itt is, épen úgy mint az V. körben egyhangú helyeslés mellett olvasta fel azon képviselőjelöltek neveit, akiket a hatósági párt a decemberi választások alkalmával óhajt a város törvényhatósági bizottságába beválasztani.

BAJAI HIREK.

(Saját tudósítónktól.)

Baja, nov. 14.

Restauráció küszöbén.

Baja város törvényhatósági bizottsága ma délután 3 órakor közgyűlést tartott, melynek napirendjére a folyó év decemberében végbemenő városi tisztújítás, s illetve a pályázatok kiírása volt kitűzve.

Bezerédy István, ki vasárnap óta Baján időzik és már számos látogatást tett a város vezető embereinél, a törvényhatósági bizottság nagy lelkesedése közben foglalta el az elnöki széket és megnyitójában ismételtén biztosította a közgyűlést a város érdekében való odaadó és lankadatlan munkásságáról.

Ezután letárgyaltatott, s illetőleg egyhangulag elfogadtatott a tanács javaslata, melylyel a polgármesteri, tanácsnoki, főjegyzői, aljegyzői, közgyámi, adópénztárnok és ellenőri, valamint az alkapitányi állásokra kiírták a pályázatot.

A közgyűlés mai tényével kapcsolatban időszerűnek tartjuk pár megjegyzésnek elmondását arról a hangulatról, melyet a városi restauráció Baján kelt.

Legfinomabb cigaretta 1000 darab
hüvelyek Valódi egyiptomi gliczerin mentes

Cleopatra fűt 1.10
 Diva parafás 1.60

Vig Zsigm. Sándor
 könyv- és papir-kereskedésében

Kapható: Szabadkán

Eleve is örömmel jelezte, hogy a hatósági ellenzék is belátja és méltányolja a mostani polgármesteri érának a város jövőjére egyedül üdvös működését, s így dr. Hegedüs aladár polgármesternek egyhangu megválasztása bizonyosra vehető.

Hegedüs polgármester 12 évi polgármesterkedése alatt saját hatáskörében mindenha odatürekedett, hogy a város közönségének óhajai a kormánynál meghallgatásra találjanak és miközben így szüntelenül sáfárkodott kulturális és anyagi életünk fölvirágoztatásán, mint hivatalnok-polgármesternek állandóan volt rá gondja, hogy közigazgatási életünk menetébe élénkség és pontosság vitessék bele.

Baja város mostoha anyagi viszonyai, — a fejlődésnek és fölvirágozásnak e kerékkötői, — takarékoskosságot parancsoltak ugyan sokszor, de épen ez a szüntelenül szemelött tartott takarékoskosságot óvta meg a várost súlyos gazdasági csapásoktól és adósságnak adósságra halmozásától.

Ugyanez a bölcs szellem lengte át mindvégig a polgármester vezetése alatt álló tisztikart is, mely így természetesen a hatóság embereinek és az ellenzéknek egyaránt vivta ki bizalmát.

Egyhangú választásnak néz eléje Erdélyi Gyula főjegyző is, valamint Szabó Sámuel és Rimler János dr. aljegyzők.

Első alkapitány ismét Tury Ferenc lesz, míg a II. alkapitányi állás bizonyára gazdát cserél.

Devics Alajos közgyám nyugalomba vonul, helyére a városi könyvelők egyike és az irodaigazgató pályázik sok kilátással.

A Perlaki Sándor könyvelő elhalálozásával megüresedett II. oszt. könyvezetési állásért az irnokok egész serege versenyez. Betöltésre vár egy két irnoki állás is.

Egy közelebbi közgyűlés napirendjére kerül majd az új szervezési szabályrendeletnek csaknem készen álló nagy elaborátuma is, melynek keretében hirt szerint — rendőrkapitányi fogalmazói állások szervezése, meg az árvaszéki elnöki állás beosztása van beillesztve.

Az auspiciumok szerint tehát zajtalanul és a város érdekében fölülte kívánatos teljes egyetértésben megy majd végbe a bajai restauráció, impozáns megerősítésével a régi érának.

— **A bajai rom. kath. leányegylet** 1904. évi november hó 20-án (vasárnap) a „Bárány szálloda“ nagytermében színelőadásal egybekötött jótékony célú zártkörű táncvigalmat rendez. Színre kerül: Náni, szereplő személyek: Varga Lajos, Laforsch Mariska k. a., Sugár József, Köbling Berta k. a., Lovas Béla, Kutasi Kálmán, Hellenpárth István, Ditelján Ilonka k. a., Komlósi Mihály, Halpauer Endre, Földesi József. Táncz.

— **A bajai zsidó hitközség jótékonyasága.** Vasárnap délután osztotta szét a zsidó hitközség szegény gyermekeinek szánt jótékonyaságát, a téli meleg ruhákat. Az előjáróság számos tagjainak jelenlétében folyt le a lelket emelő aktus.

— **A színházról** ujdonság-ujdonságot követ és Pesti nap-nap után hódol a bajai publikum ingyencségeinek a legujabb operettek színrehozatalával. A közönség hálás és elnézi az összjáték korrektsége fejében egyik-másik szerepkör fogyatékoságát. Holnap a „Hajduk hadnagyá“nak lesz a premiérje, előreláthatólag nagy audatórium előtt.

— **Elismerés egy bajai tanárnak.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Mucskássy Sándor bajai

képezdei tanárnak nyugalomba vonulása alkalmából köszönetét nyilvánította eredménydus működéséért.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— **Saját tudósítónktól.**

Budapest, 1904. nov. hó 14-én.

— Nem is tudtam, bátyám — így beneventálja *Gabanyi* Miklós *Madarász* apót — hogy a hölgyek kedvence volnál.

— Ne mókázz Miklós — felel *Madarász* József — mert nem illik a testedhez.

— Nem mókából beszélek — mentegetődzik Miklós bá — de hát *Kossuth* Ferenc azt mondta a minap az értekezleten, a mikor arról volt szó, vajjon szavazzanak-e az asszonyok vagy sem, hogy hisz *Madarász* Józsefet is a hölgyek küldték a parlamentbe.

Az ellenzéki behívók a mai napra úgy szólnak, hogy tegye félre ki-ki még a legfontosabb magánügyeit is és jelenjék meg a Ház ülésén. És mégis bizony sokan, nagyon sokan hiányzanak.

Az első, akivel *Rákosi* Viktor a folyosón összeakadt *Molnár* János praelatus kanonok volt.

Ma már nem lesz szerencsém jegyezte meg *Rákosi* Viktor — mert pappal találkoztam

— Igazán nem értelek, Viktor — feleli *Molnár* János — eddig csak a kéményseprőkkel volt dolgod, most a papokkal babonáskodol.

A kormánypárt sorai tömöttebbek és megjelent *Tisza* István gróf is már korán.

— Gyanus dolog — jegyzi meg *Kubik* Béla — hogy *Tisza* ma már olyan korán van itt. Hátha mára készül a pucsz?

Jó lesz, ha résen maradunk.

Háromnegyed tizenegy óra volt, a mikor az elnök az ülést megnyitotta.

Elnök: Percel Dezső.

A jegyzőkönyvet megjegyzés nélkül hitelesítik.

Elnök bejelenti, hogy *Rakovszky* István szombatról elmaradt interpellációját nem ma, hanem szerdán okolja meg.

A napirendre tértek át, *Tisza* István gróf képviselő indítványa tárgyalásának folytatására.

Gáll Sándor *Kossuth*-párti az indítvány ellen beszél.

Hellebronth Géza szintén az indítvány ellen foglal állást.

Szünet következett, a mely után folytatták a tárgyalást.

Elnök: Jakabffy Imre.

Nessi Pál dr. a leghatározottabban ellene van az indítványnak.

A kiegyezési tárgyalások küszöbén megengedhetetlennek tartja a revíziót.

Az ülés két órakor ért véget.

A Chrysanthemum kiállítás.

Három napja tart mára *Chrysanthemum* kiállítás, gyönyörködte, elbájozva a télbeáltával a virág kedvelőit. Tegnapi száz meg száz látogatója volt a gyönyörű kiállításnak, melyre ismételten és ismételten felhívjuk a figyelmet.

Este *Kovács* István, városi kertész lakomát rendezett a kiállító kertészek tiszteletére, melyre sok szabadkai is hivatalos volt. A lakomáról *Horváth* Károly egyesületi elnök indítványára a következő két táviratot küldötték Budapestre

Nagyméltóságú Tallián Béla miniszter urnak

Budapest.

Magyar műkertészek és kertgazdák országos egyesülete midőn Szabadkán *Chrysanthemum* kiállítást rendez, mély hódolattal üdvözi kegyelmességét és köszönetet mond kegyes pártfogásáért, örömmel jelezve a kiállítás sikerét, mely kegyelmességé érdekfeszítésének fényes biztosítéka.

Esedezve magas pártfogásáért
Horváth Károly elnök.

Nagyságos rudini *Molnár* István miniszteri biztos urnak
Budapest.

földm. miniszteriumban.

Magyar műkertészek és kertgazdák országos egyesülete midőn Szabadkán *Chrysanthemum* kiállítást rendez, mély hódolattal üdvözi Nagyságod tudva, hogy Nagyságod ügyszeregete a kiállítás sikerét biztosította.

Horváth Károly.

A lakomán mindvégig kedélyes hangulat uralkodott, gyönyörű felköszöntőt mondott *Lukácsy* István. hitoktató, akit a kertészek a kiállításról irt cikkeiért ünnepeltek. Felköszöntőket mondott még: *Horváth* Károly egyesületi elnök, *Dobó* egyesületi gondnok, *Szokoff* Henrik egyesületi választmányi tag, *Farkas* Dezső.

Ma délután az iskolák növendékei látogatták meg a kiállítást.

HIREK.

TÁJÉKOZTATO.

Szabadkai közkönyvtár és muzeum. Nyitva szerdán és szombaton délután 3-tól 5-ig Vasárnap déle 9-től 12-ig.

November 20. Agarászversenyek.

Nov. 12—13—14. Crisantemum kiállítás a főgymnasium dísztermében.

Nov. 13-án. Máv. altisztikör műkedvelő csoportjának alakuló ülése saját helyiségében.

November 13. A kath. legényegylet Katalin bálja saját helyiségében.

November 20. A szabadkai általános munkásképző dalkör asztaltársaság Katalin bálja a Szarvasban.

December 4. Izr. öns. és gyámolító egyetechan ka estélye.

— **Veni Sancte.** Ma volt a földműves iskola *Veni Sancte*ja. A misét *Kersch* Mihály mondta. Ott voltak a misén a tanács, a felügyelőbizottság tagja, a földműves iskola igazgatója és tanári kara. Ezután *Biró* Károly dr. elnökle alatt felügyelő-bizottsági ülés volt, melyen folyó ügyeket intéztek el. Az igazgató bejelentette, hogy az első osztályban 11, a másodikban 16 növendék van. Felvettek a városi alapítványi helyre 4 növendéket, több folyamodó nem is volt. Elhatározták, hogy 200 méter fölösleges rozskészletet eladnak. Köszönetet mondanak *Halbrohr* Adolfnak a földműves iskola részére díjtalanul rendelkezésre bocsátott tenyészbikáért.

— **Vermes Béla a felolvasó asztalnál.** Rég vártak városunkban társadalmi eseményt olyan érdekfeszítéssel, mint a Nemzeti Kaszinó november 23-iki házi estélyét. Ez alkalommal fog ugyanis eleget tenni a közóhaj minden oldalról való nyilvánulásának *Vermes* Béla, előkelő — társadalmunk e népszerű tagja, hogy amerikai élményeiről és tapasztalatairól a felolvasó asztal mellől nyújtson képet a szabadkai nemzeti kaszinóbeli tagtársainak.

— **Királyi kitüntetés.** A zombori katonai tisztikarnak egy derék tagját *Dicht* Adolf cs. és kir. alezredest, a zombori hadkiegészítő ke-

rület parancsnokát Ő felsége a király a Ferencz József-rend középkeresztjével tüntette ki. A kitüntettet számosan üdvözölték.

— **Virág vásár.** A *chrysanthemum* kiállítás ma este 8 órakor záródik, szerdán reggel 8 órától kezdve a kiállított összes virágok eladatnak.

— **Disqualifikált versenystálló tulajdonos.** A szabadkai lovaregylet tegnap ifj. *Vojnics* Sándor elnökle alatt megtartott ülésében *Dobó* István szegedi versenystálló tulajdonost egy óvás következtében a magyar lovaregylet összes versenypályáiról kitiltotta. A legutóbbi versenyek alkalmával *Dobó* ellen emelt óvásból kifolyólag megindított vizsgálat kiderítette, hogy nevezett versenyző több versenyben a lovaregylet szabályai szerint meg nem engedett módon nevezte és futtatta lovait. A szabadkai lóversenyen legutóbb nyert 800 korona első díj visszafizetésére is kötelezte a lovaregylet vezetősége.

— **Szabályrendeleteket kérnek** Temesvár város és Békés vármegye városunktól. Előbbi törvényhatóság a szegényügy rendezésére, utóbbi pedig a temetők szabályozására óhajt utbaigazításokat nyerni a nálunk megalkotott hasonló szabályrendeletekből.

— **Egy plébános inzultálása.** A következő megbotránkozató esetről ad hirt titeli levelezőnk: *Szkotonics* János tiszakálmánfalvi lakos *Grenich* Ferenc róm. kath. plébánost, amidőn az istentisztelet teljesítése végett a templomba ment, az ajtó küszöbén minden ok nélkül megtámadta, torkon ragadta, ütlegelte és az arcát összekarmolta. *Szkotonics* János vagyontalan napszámos és felbujtói a tett elkövetése előtt leitatatták. Ily állapotban ment gyalázatos merényletét végrehajtani.

— **Szerencsétlenség mulatság közben.** *Deli* Ferencet, a dalárdának tenoristáját szerencsétlenség érte a dalárda szombati mulatságán. Megcsuszott és lába kifcamodott. Valószínűleg több hétig lesz kénytelen az ágyat őrizni. A szerencsétlenség nagyszámu ismerősei, barátai és tisztelői között mély részvétet keltett.

— **A levélgyűjtés a pusztákon.** Ma több pusztai lakos aláírásával kérvény érkezett a város tanácsához, amelyben a távol eső pusztákon levélgyűjtő járatok rendszerezését kérik. Kérvényüket azzal indokolják, hogy a levéltovábbítás vagy átvétel végett több órai utakat kell tenniük, a mi nagy idővesztéssel jár.

— **Lelekészválasztás.** A bácsi ágost. hitv. evang. — egyházmegye rendkívüli közgyűlésén az Ujvidéken működő *Lombos* Alfréd esperességi segédlelkészt egyhangulag megválasztotta zombori lelkésznek, ki állását folyó hó 15-én elfoglalja és 20-án beigtattatik.

— **Az ungvári rendőrség körövénye.** Az ungvári rendőrség értesítette rendőrségünket, hogy e hó 2-án vagy 3-án *Bródy* Zsigmond ungvári lakos emeleti lakásába is meretlen tettes behatolt s egy szekrényből egy pár 3 1/2 karátos brillans fülbevalót 2000 korona értékben, 2 drb. 100 koronás, 10 drb. 2 koronás bankjegyet és 1 drb. 535 számú sorsjegyet ellopott. A ren-

dőrség ezuton is felhívja a helybeli ékszerészeket, óras és arany műveseket, valamint a zálogházakat, hogy hasonló értéktárgyakra figyelemmel legyenek.

— **Rablótamadás.** Tegnap este Faragó János helybeli lakost, Sándor alatt, ahol látogatóban volt egyik rokonánál, hazafelé jövet eddig ismeretlen egyének megtámadták és botokkal összeverték. A rendőrség előtt tett panaszában a megtámadott azt állítja, hogy a támadók egyike arra ösztönözte társait, hogy a kabátját huzzák le, de e szándékukban meglettek akadályozva, mert éppen akkor jöttek arra Sándorból jövő emberek, akik elől megfutamodtak. A nyomozó eljárás folyamatba lett téve.

— **Letartóztatott szabadkai zsebtolvaj.** A parádi rendőrség értesítette a szabadkai rendőrséget, hogy ott Weisz József többször büntetett szabadkai illetőségű zsebtolvajt szélhámoskodás miatt letartóztatta.

— **Leesett a háztetőről.** Fábián Mihály György ácsmester ma délelőtt a IV. körben a Futó-féle házat zsindelezte. Munkaközben megsédült és lebukott a földre, úgy hogy az esés következtében a lábán csontrepedést szenvedett. A súlyosan sérült embert a mentők a kórházba vitték.

— **Tolvaj a vásáran.** A magyarkanizsai vásár alkalmával Bérci Mór kereskedő sátrából ismeretlen tettes 20 darab selyem kendőt elloptott. A tettes kézrekerítése iránt rendőrségünk is megtette az intézkedéseket.

A háború.

A háborúra vonatkozólag ma a következő táviratok érkeztek a fővárosba:

London, nov. 14.

A Daily Telegraph jelenti Csifuból tegnapi: Helyi japán hivatalnokok kijelentik, hogy ha az ostromot nem is nézik optimista szemmel, mégis feltehető, hogy Port-Artur karácsony előtt elesik. Az erősség állapota borzasztó. A helyőrség szenved a hidegtől, valamint a japánok folytonos gránáttüzelésétől. A gránátok az összes ablakokat összezúzzák. Bár még vannak készletek, mégsem fognak elegendők lenni. Több bundával megterakott dsunka lcsuból át akart törni, de tengeri rablók kezébe került. A hadicsempészeti kereskedelem főhelye Incsu. Néhány élelmiszerral megterakott dsunka elérte a minap Vladivosztkot és így könnyítette a vasúti dolgot.

London, nov. 14.

A mandzsuriái főhíszállásról jelentik, hogy 11-én éjjel az oroszok megtámadták a japánokat Wucsintaninál, de visszaverettek. 9-én este szintén volt egy kisebb csatározás. 10-éből álló gyalog és egy 3000 főből álló lovacsapat Sziaolausinnál megtámadta a japánokat. Itt is viszárvarték őket, mire az oroszok visszavonultak Manicsukuba. Az oroszok vesztesége 60, a japánoké 6 ember.

TAVIRATOK.

Kormánycáfolat.

Budapest, nov. 14. Gróf Tisza István miniszterelnök a honvédségnek hadosztálytüzérséggel való el látására vonatkozólag tett nyilatkozatai alkalmából több lap nagyobb-

lést bécsi forrásokból merített értesülések alapján a tüzérség jövőő beosztását illetőleg mindenféle kombinációt közöl. A Bud. Tud. fel van hatalmazva annak a kijelentésére, hogy a kombinációk mind önkényesek, mert az osztrák és magyar monarchia összes hadereje tüzérségének küszöbön lévő újjászervezése az eddigi beosztást halomra fogja dönteni.

A református zsinat.

Budapest, nov. 14. A reformátusok zsinatja ma délelőtt 10 órakor folytatta tanácskozásait az ügyvédi kamara dísztermében. A gyűlésen ismét báró Bánffy Dezső elnökölt.

Az egyházalkotmányi bizottságba Bernáth Elemér, Komjáthy Béla, Révész Kálmán, — Novák Lajos, dr. Segesdy Ferenc. Vörös Ede, Barthalos István, Konkoly-Thege Béla, Ádám Kálmán, Degenfeld Lajos, Dömök Péter, Szilassy Aladár, Kolozsváry Sándor, Deésy Gyula, Bartha Dezső, Sándor József, gróf Degenfeld József, Biky Károly, Doroghy Lajos, és dr. Baksa Lajos az egyházi adóügyi bizottságba pedig Fejes István. Metzner Béla, Dókus Ernő, Kérészy Barna, Hegedüs Sándor, Cike Lajos, Nagy Lajos, Szabó Kálmán, dr. Darányi Ignác, Mády Lajos, Vécsey Tamás, Dányi Gábor, Bartók György, Kenessey Béla, Sárkány Lajos, Péter Károly, Széll Kálmán (esperes) gróf Tisza István, Balthazar Dezső és Tóth János választatták meg. Ezzel az ülés véget ért.

Éjjeli csata egy mulatóhelyen.

Budapest, nov. 14. A Rózsa-utca 70. számú házban mely nyilvános mulatóhely — az éjszaka valóságos csata folyt le katonák és polgárok között. Két részeg egészségügyi katonára kihuzott karddal és töltött pisztolyokkal rohant a mulatóhely szalonjába és halálos fenyegetésekkel kiüldözték onnan a vendégeket és az odaváló leányokat. A sok lövöldözés és a kihuzott kard szerencsére kevés kárt tett az emberekben egy lánynak a karját sebesítette meg, egyik fiatalembernek pedig a télikabátjába furódott a golyó. A katonák elmenekültek kocsin, de két rendőr s a mulatóhely tulajdonosa utánok vágatott s az Izabella-utca sarkán elfogták őket.

SPORT.

Országos agarász verseny. Szombaton végződött be a háromnapos országos agarász verseny, melyet az Országos Agarász Egylet évenként a Szolnok melletti szandai és kengyeli gyepéken tartani szokott. Ez évi verseny harminchárom résztvevő agarak közül a tavalyi nyerő, Borbély György ur országgyűlési képviselő Galambnévű 3 éves fehér szukája került ki győztesen, míg a második díjat egy bácskai agar, Geyer Péter ur Fecskéje hozta el. Mint halljuk Galamb a f. hó 21-én tartandó Bácskai Billikomra is lejön és így érdekes küzdelemre lesz kilátásunk. A jelen voltak közül megemlítjük br. Podmanicky Géza ő nagyméltóságát a szövetség általános tisztelt elnökét, gr. Eszterházi Ferenc tatai várurát, ki Csibukkal az ez évi Derbyt nyerte meg, tovább gr. Vay Ádám, br. Vécsey Alfonz, br. Harkányi Andor, Orosz Miklós stb. A bírói tisztet Baghy Gyula ur töltötte be, a tőle megszokott lelkiismeretességgel.

Egy híres szabadkai ló. Ifj. bajsai Vojnich Sándor Cziril nevű, saját nevelésű négy éves ménje már sok dicsőséget szerzett a szabadkai lótenyésztésnek. Cziril Bécsben, Pozsonyban, Badenben és legutóbb 2—3 hét előtt Szent Pöltenben első díjat nyert. Szent Pöltenben egy napon kétszer lett győztes. Először az első, másodsor a második díjat, nyerte el. Cziril 1903. őszén került bérbe Diffenbacher Hermann híres ügető versenystájlójába. A bérlet idő, mely egyévre szól, most lejárt és a szabadkai lótenyésztésnek annyi dicsőséget szerzett ló két nappal ezelőtt visszakérült tulajdonosához ifj. bajsai Vojnich Sándorhoz.

MULATSÁGOK.

A dalárda háziestélye. A szabadkai dalegyesület szombaton kezdte meg heti házi estélyeinek sorozatát. A Pest szálloda nagy termében szép számú és distingvált publikum gyűlt egybe és élénk tetszés nyilvánításokkal honorálta a vegyes férfikar művészi nívón álló énekprodukción, amiért Kersch Mihályé az egyesület buzgó és nagy tudású karagyaé az érdem oroszlánrésze, úgy szintén Horvátovcics Ernőné urnő magas műveltséget nyújtó zongorajátékát. Krizse József egy melodráma szövegének előadása révén részesült a közönség megérdemelt tapsaiban. A hangversenyt követő kedélyes mulatság a késő éjjeli órákig tartott.

EGYLET.

— **A m. á. v. altiszti kör műkedvelő osztálya** tegnap délután alakult meg Borzának, a m. á. v. altiszti kör elnökének elnöklété alatt. Az alapszabályokat elfogadták, s megválasztották az ideiglenes tiszti kart is. Elnök lett: Pietsch Ferencné, alelnökök: Sente Mariska és özv. Irányiné, titkár Szabados Aladár, jegyző Sturc Szilárdka, pénztárnok Ognyanov Milan, ellenőrök Reiner Leo és Nojcssek Vilma, választmányi tagok: Ivanovics Katica, Fibik Imréné, Götz Irénke, Rózsa Flóra, Lapos Jozefin, Schreier Paula, Szaghmaiszter Etelka, Veszely Emma, Hamburger Mór, Kellert Benő, Nojcssek Géza és Palotay József.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Rabiatus testvér. A szabadkai büntetőtörvényszék ma egy reinitzfalvai földműves bűnügyével foglalkozott, aki részeg állapotban lakására érve, alvó nővérét bántalmazta, sőt megöléssel fenyegette. Az eset augusztus 21-én történt Reinitzfalván. Takács korcsmában átdorbézolt éjszaka után tért haza lakására, ahol nővérét álmából felzavarta és a vízmerő vödört a fejébe vágta. Mikor pedig a megrémült leány a másik szobába szaladt és az ajtót magára zárta, megöléssel fenyegette, úgy hogy a veszedelmes ember megfékezésére az összecsendült szomszédok rendőrökért küldtek, akiknek azonban csak nagy nehezen sikerült ártalmatlanná tenni a velük szemben is fenyegetőző viselkedésű dühöngőt. A mai tárgyaláson Szerdahelyi Sándor elnöklété alatt a bíróság súlyos testi sértés vétségében és közcsend elleni kihágásban mondta ki vádlottat bűnösnek és ezért két havi fogházra és összesen 60 korona pénzbüntetésre ítélte. Az ítélet ellen Eperjessy Béla dr. a vádhatóság képviselője súlyosbírtásért, vádlott pedig enyhítésért felebbezést jelentettek be.

Regénygyilkosnak ítélt. Csasznek, Németh és Katona rablógyilkosok ítéletét, akik közül a két első tudvalevőleg kötél általi halálra, utóbbit pedig 15 évi fegyházra ítélte a szabadkai esküdtbíró-ság, Marián Miklós a bűnügy előadója elkészítette és a nagyterjedelmű, gondos és alapos munkáról tanuskodó percsomó tegnap lett továbbítva a m. kir. kuriához, ahonnan a megerősítés után a királyi kabinetirodához fognak az iratok áttétetni.

REGÉNY CSARNOK.

A LEÁNY-VOJVODA.

Irta: Dugovics Imre. 67.

A pasa most már tudta azt is, hogy Rádinra nem számíthat. Új intézkedéseket kellett foganatosítania. Elhatározta, hogy ő maga vezeti fegyvereseit Szófia ellen. De s szófiai pasa sem várta tétlenül Jabelkarovot. Dobra bizalmas embereinek a révén közölte Pazvanóval a szultán híret és Jabelkarov harci készülődését. Erre ő is összpontosította fegyvereseit, hogy méltóképen várhassa Küstendil pasáját. A szultán haragjával nem törődött. Elhatározta, hogy a bolgár szabadságharcosok élére áll.

A helységek török parancsnokait berendelte Szófiába, s a kmeteket helyezte vissza jogaiknak teljes élvezetébe. Ezzel a felkelők háborítlan szervezkedését biztosította. Ez az intézkedés csak néhány napot vett igénybe, de ezzel biztosította Jabelkarov kudarcát. A hajdukok vajvodát is szerette volna magának feltétlenül megnyerni. Rádinban most már bizott, mert Jabelkarov janicsárjainak pusztulásáról már ő is értesült. Dobrának bizalmas embereivel izent. Kihirdette, hogy a díjat csak azért tűzette ki Dobra fejére, hogy kézrekerítve, kényszerítse a vele kötendő szövetekezésre. A gyűlölet és a nagy ravágyás lázas sietséggel végeztetett mindent.

De Rádin és Dobra vajvodák Pazvanó felszólításának nem engedtek vakon. Megízenték neki, hogy Jabelkarovot beeresztik Szófiába, s ha Pazvanó valóságban is fegyverrel fogadja, akkor ők haladéktalanul segítségére sietnek. Ezután majd megbeszélhetik a szövetekezés feltételeit. Pazvanónak ez is elég volt.

Folyt. köv.)

Felelős szerkesztő:

DUGOVICH IMRE

Laptulajdonosok: AZ ALAPITO

Szerkesztőségi és kiadóhivatali telefon szám: 62.

A hamisítatlan, tisztán kezett

Virág-méz

Valóságos gyógyszer!

Nátha, köhögés vagy rekedtség esetében negyedóránként egy kanálnyi mézet bevenni, egész biztosan hat. A méz élvezete a vérszegénységet is megszünteti.

Hamisítatlan, tisztán kezelt méz kapható magánál a termelőnél: I. kör Bem-utca 138. sz. alatti Rudich Laura-féle házban.

Cimbalom iskola

Öntanulásra.

Minden cimbalom kedvelő megtanulhat magányosan tanító nélkül cimbalmozni a KOVÁCS-féle legujabb cimbalom iskolából. Az iskola tartalma: 10 lecke, 10 rajzzal, 50 legujabb magyar nótával. Az iskola ára 10 kor. Kapható KOVÁCS JÁNOS okl. cimbalomtanárnál, — Budapest, Erzsébet-körút 5. szám.

Néhai Piros Jozsi

Orchester hegedűje

eladó

KIS HIRDETÉSEK.

Minden szó 3 fillér Vastag betűkből 6 fillér. Legkisebb hirdetés 30 fillér. Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Batthyány-utca 3 sz. — Apró hirdetések előre fizetendők.

Zongora órákat ad, valamint kézimunkát elvállal megrendelésre egy intelligens nő. Cim a kiadóban.

Ki akar eladni vagy venni könyvet, zeneművet, papírt, írószert, az men- „Antikvárium”-ba, Szabadka Jen az a Gimnasium átellenében. Kölcsonkönyvtárnak havi díja 30 kr. Képes levelező-lapoknak csak 1 kr. darabja az Antikváriumban

Pénzintézetnél alkalmazott könyvelő 15 esti foglalkozást keres. Cim a kiadóban.

Jó házból való fiúk és lányok tanoncul felvételnek Deutsch Izidor, norinbergi diszmű és játékaruk üzletében, Szabadkán, Kossuth-utca. 517

Instruktor ajánlkozik polgáristák vagy alsóbb osztályú gymnazisták mellé. Ki e téren több éven keresztül sikerrel működött Cim a kiadóhivatalban.

Schmidt Flórián

Kefekötő, magán használati és ipari kefék gyári raktára Szabadka, Halasi-ut 217. szám. Saját ház.

Raktáron tart minden e szakmába tartozó kefe árukat, kitűnő tartós gépkeféket és legjobb minőségű meszelőket. — Elárulás nagyban és kis mennyiségben.

Ugy helybéli mint vidéki megrendelésekre kiváló gondot fordít.

Hirdetmény.

A kórházi bizottság elnökének 1931/904. szám alatt hozott határozata értelmében ezennel közhírré tétetik, miszerint a „Mária Valéria” közkórház részére 1905. január 1-től 1907. december hó 31-ig szükséges tej és vaj beszerzésére az árlejtés f. évi november hó 25-én d. e. 11 órakor a közkórház igazgatói hivatalában fog megtartatni, melyre az érdekeltek oly megjegyzéssel hivatnak meg, miszerint írásbeli ajánlataikat szabályszerűen lepecsételt borítékba zárva f. évi november hó 24-én d. u. 5 óráig Szabadka szab. kir. város közkórházának gondnoki hivatalánál nyújtásuk be, hol a vállalati feltételek a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Megállapított 500 kor, ovadék az árlejtés megtartása előtt a közkórház pénztárába letéteményezendő.

Utóajánlatok, valamint nov. 24-ike után érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Kelt Szabadkán, 1904. nov. 4.

A „Mária Valéria” közkórház igazgatósága.

PÉNZ

4⁰0-os

törlesztéses kölcsönöket nyújtok budapesti és külföldi első rangú pénzügyintézetektől a földbirtok és ingatlan 3/4 értékeig I. és II. helyre 15—65 évig terjedő időtartamra.

Személyhitelt! papoknak, katonatiszteknek, állami- és magánhivatalnokoknak, kereskedőknek és iparosoknak kezességgel és kezes nélkül 1—15 évig terjedő időre gyorsan és diszcreten.

Bank- és magánadósságok convertálása.

LANG SAMU Budapest, VI, Nagymező-utca 12. szám.

A kölcsön nem záloglevelekben. hanem készpénzben lesz folyósítva.

— Értékpapírok és részvények a legmagasabb napi árfolyam mellett megvételnek. —

Osztálysorsjegyek : 1/1 K 12.—, 1/2 K 6.—, 1/4 K 3.—, 1/8 K 1.50.

Étkezés előtt Igyon étvágygerjesztőtől a hírneves

KECSKEMÉTI GYÜMÖLCS-PÁLINKÁBÓL,

mely az Első Alföldi Cognacgyár R.-T. KECSKEMÉTEN, Szeszfinomítógára által üzemben tartott főzdében készül.

— Kapható mindenütt. —

Gaedicke szerencséseje óriási!

Tizenöt millió korona nyereményt fizettem ki rövid időn belül, közte következő főnyereményeket:

A nagy jutalmat 600.000 korona értékben 62551 számra

400000 korona 11119. számra	60000 korona 97263. számra	60000 korona 78863. számra
400000 „ 28916. „	30000 „ 38691. „	60000 „ 82528. „
400000 „ 33464. „	100000 „ 42758. „	30000 „ 6920 „
70000 „ 60912. „	100000 „ 49878. „	30000 „ 90964. „
60000 „ 17357. „	100000 „ 87991. „	

A XV. magyar kir. szab. osztálysorsjátékban újból **110.000 sorsjegy 55.00 nyereménnyel** sorsoltatik ki, közte az esetleges

Egy millió korona értékű főnyeremény.

Minden második sorsjegy nyer.

Az I. osztály huzása már 1904. november hó 24-én és 25-én.

Sorsjegy-árak:

Égész	fél	negyed	nyolczad
12.—	6.—	3.—	1.50 korona

A sorsjegyek szétküldése előzetes fizetés vagy utánvétel ellenében történik. — Hivatalos tervek ingyen.

Postabefizetési lapok az összegek postadíjmentes beküldésére díjtalanul állnak ügyfeleim rendelkezésére. — A megrendeléseket lehetőleg azonnal kérem.

GAEDICKE A.

Magyarország legnagyobb szerencse-gyűjtője

BUDAPEST, Kossuth-Lajos-utca 11. szám.